



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 303/2014-31

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 24. septembra 2014 v senáte zloženom z predsedu Petra Brňáka a zo sudkyne Marianny Mochnáčovej a sudcu Milana Ľalíka prerokoval prijatú sťažnosť P. F., zastúpeného advokátkou Mgr. Marcelou Grancovou, Advokátska kancelária Kováčska 28, Košice, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý súdny proces zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 280/04 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo P. F. na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 280/04 porušené bolo.

2. P. F. priznáva primerané finančné zadost'učinenie v sume 4 000 € (slovom štyritisíc eur), ktoré je mu Okresný súd Košice I povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. P. F. priznáva úhradu trov právneho zastúpenia v sume 284,08 € (slovom dvestoosemdesiatštyri eur a osem centov), ktorú je Okresný súd Košice I povinný vyplatiť na účet jeho právnej zástupkyne Mgr. Marcely Grancovej, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Vo zvyšnej časti návrhu nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. I. ÚS 303/2014-17 z 11. júna 2014 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť P. F. (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivý súdny proces zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 280/04.

Zo sťažnosti vyplýva, že v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 280/04 koná okresný súd o návrhu navrhovateľky (bývalej manželky sťažovateľa, pozn.) z 28. júla 2004 o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov (ďalej len „BSM“) po právoplatnom rozvode manželstva so sťažovateľom. Podľa sťažovateľa okresný súd

koná v jeho veci so zbytočnými a neodôvodnenými priet'ahmi, čím sa predlžuje stav jeho právnej neistoty a odd'ahuje sa právoplatné skončenie sporu.

Sťažovateľ v sťažnosti okrem iného tiež uviedol:

„... v konaní vedenom na okresnom súde, v ktorom je sťažovateľ účastníkom konania na strane žalovaného dochádza k zbytočným priet'ahom spôsobeným tak nečinnosťou súdu, ako aj neefektívnou činnosťou súdu v tomto konaní.

Konanie trvajúce 10 rokov neustále zaťažuje sťažovateľa, pričom úkony súdu počas 10 rokov trvajúceho súdneho konania neviedli k nastoleniu právnej istoty. Stav právnej neistoty nepriaznivo poznačil zdravotný stav sťažovateľa, ktorý aj napriek uplynutiu viac ako desaťročia od rozvodu manželstva je vystavený neustálemu stresu z prebiehajúceho súdneho konania o vysporiadanie bsm a pojednávaní, ktoré nevedú k skončeniu súdneho konania a meritórnemu rozhodnutiu ani len v prvom stupni. Za obdobie 10 rokov v konaní nedošlo ani k jednému meritórnemu rozhodnutiu. ...

Sťažovateľ podotýka, že v 10 rokov trvajúcom konaní bol okresný súd okrem neefektívnej činnosti aj roky úplne nečinný, čo vplýva z priložených príloh. Sťažovateľ je presvedčený, že svojím správaním neprispel ku vzniku priet'ahov, riadne reaguje aj na výzvy okresného súdu a plní súdom ukladané povinnosti.“

Vzhľadom na uvedené sťažovateľ žiada, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„Právo sťažovateľa na prejednanie veci bez zbytočných priet'ahov zakotvené v článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, a právo na prerokovanie veci v primeranej lehote zakotvené v čl. 6 ods. 1 prvá veta Dohovoru, bolo postupom Okresného súdu Košice I vo veci sp. zn. 9 C 280/2004 porušené.

Ústavný súd Slovenskej republiky prikazuje, aby Okresný súd Košice I konal vo veci vedenej na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 9 C 280/2004 bez priet'ahov.

Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľovi finančné zadosťučinenie vo výške 7.000 EUR, ktoré je odporca povinný vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Odporca je povinný nahradiť sťažovateľovi všetky trovy tohto konania.“

2. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili obaja účastníci konania: za okresný súd jeho predseda listom sp. zn. 1 SprV/283/14 z 26. augusta 2014 a právna zástupkyňa sťažovateľa listom z 8. augusta 2014.

2. 1. Predseda okresného súdu vo svojom vyjadrení okrem prehľadu procesných úkonov okresného súdu tiež uviedol:

„Prejednávaná vec po právnej stránke tvorí štandardnú súčasť rozhodovacej agendy prvostupňového súdu.

Po skutkovej stránke je vec značne náročná vzhľadom na rozsah vyporiadavaného majetku a majetkových práv. Súd si musel zadovážiť množstvo listinných dôkazov, vypočuť svedkov a dvakrát nariadil znalecké dokazovanie. Tieto okolnosti mali značný vplyv na dĺžku konania.

Nevzhladol som žiadne prietahy, ktoré by spôsobovali účastníci konania.

V postupe súdu sa vyskytli určité obdobia nečinnosti, ktoré boli spôsobené značnou pracovnou zaťaženosťou súdu, resp. ku ktorým došlo v dôsledku personálnych zmien v osobe zákonného sudcu.

Na základe uvedeného hodnotím sťažnosť ako čiastočne dôvodnú.

Súhlasím, aby ústavný súd vo veci rozhodol bez nariadenia verejného pojednávania.“

2. 2. Právna zástupkyňa sťažovateľa vo svojom vyjadrení uviedla:

„... sťažovateľ, súhlasí s tým, aby Ústavný súd Slovenskej republiky upustil od ústneho pojednávania v tejto veci.“

3. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru. Jej prerokovanie na ústnom pojednávaní – vzhľadom na povahu predmetu posúdenia, ktorá je určená povahou tohto základného práva – ústavný

súd nepovažuje ani za vhodný, ani za nevyhnutný procesný prostriedok na zistenie skutočností potrebných pre meritórne rozhodnutie vo veci, t. j. rozhodnutie o tom, či namietaným postupom súdu bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov (I. ÚS 40/02, I. ÚS 41/03, I. ÚS 65/04).

II.

Zo s'ťažnosti, z vyjadrení účastníkov konania a obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil takýto priebeh a stav konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 9 C 280/04:

- 23. júl 2004 – navrhovateľka podala návrh na vyporiadanie BSM po právoplatnom rozvođe manželstva,
- 30. júl 2004 – okresný súd zaslal návrh navrhovateľky na vyjadrenie s'ťažovateľovi a súčasne vyzval navrhovateľku, aby oznámila, či súhlasí s prerokovaním veci bez nariadenia pojednávania,
- 18. august 2004 – navrhovateľka oznámila, že nesúhlasí s prerokovaním veci bez nariadenia pojednávania,
- 10. september 2004 – právna zástupkyňa s'ťažovateľa sa vyjadrila k návrhu,
- 18. december 2005 – s'ťažovateľ urgoval nariadenie pojednávania,
- 10. január 2006 – okresný súd nariadil pojednávanie na 16. marec 2006,
- 16. marec 2006 – konalo sa pojednávanie, ktoré bolo po vypočutí účastníkov konania v prítomnosti ich právnych zástupcov odročené na neurčito pre účely vyžiadania listinných dôkazov v zmysle návrhov účastníkov,
- 18. máj 2006 – okresný súd vyzval právneho zástupcu navrhovateľky, aby predložila listinné dôkazy v zmysle jej vyjadrení na pojednávaní,
- 26. máj 2006 – okresnému súdu bol doručený návrh navrhovateľky na vykonanie dokazovania a tiež návrh na vstup jej otca do konania ako vedľajšieho účastníka a súčasne predložila listinné dôkazy,
- 26. júl 2006 – okresný súd zaslal návrhy navrhovateľky na vyjadrenie právnej zástupkyňi s'ťažovateľa,

- 11. september 2006 – okresný súd urgoval vyjadrenie právnej zástupkyne sťažovateľa,

- 20. september 2006 – právna zástupkyňa sťažovateľa oznámila, že nesúhlasí so vstupom vedľajšieho účastníka do konania, pretože na to nie je daný zákonný dôvod, a súčasne podotkla, že k návrhu navrhovateľky sa nemôže plnohodnotne vyjadriť, pretože jej bol okresným súdom zaslaný bez príloh,

- 30. október 2006 – sťažovateľ žiadal nariadiť vo veci pojednávanie,

- 15. január 2007 – sťažovateľ urgoval nariadenie pojednávania,

- 10. máj 2007 – okresný súd uznesením rozhodol, že nepripúšťa vstup vedľajšieho účastníka do konania,

- 9. júl 2007 – okresný súd nariadil vo veci pojednávanie na 5. október 2007,

- 20. august 2007 – okresný súd si od príslušnej notárky vyžiadal listinný dôkaz,

- 14. september 2007 – dopytovaná notárka okresnému súdu oznámila, že o veciach, o ktorých sa dozvedela pri výkone svojej funkcie, má povinnosť mlčanlivosti,

- 27. september 2007 – navrhovateľka predložila návrh na dokazovanie,

- 5. október 2007 – konalo sa pojednávanie, ktoré bolo po vypočutí účastníkov a svedka v prítomnosti právnych zástupcov odročené na neurčito pre účely predloženia návrhov na ďalšie dokazovanie,

- 31. október 2007 – navrhovateľka zobrala čiastočne späť svoj návrh (pokiaľ išlo o „vkladné knižky detí“, pozn.) a v tejto časti žiadala konanie zastaviť, pričom tiež oznámila návrhy na ďalšie dokazovanie,

- 14. január 2008 – okresnému súdu bol doručený písomný súhlas právnej zástupkyne sťažovateľa udelený notárke, aby mohla okresnému súdu poskytnúť údaje o jeho osobe,

- 24. január 2008 – sťažovateľ predložil návrh na dokazovanie,

- 17. júl 2008 – okresný súd nariadil pojednávanie na 6. november 2008,

- 6. november 2008 – konalo sa pojednávanie, ktoré bolo po vypočutí účastníkov v prítomnosti ich právnych zástupcov odročené na 29. január 2009 s tým, že bude urobený dopyt na finančné ústavy pre účely zistenia stavu na účtoch účastníkov konania, a tiež mala byť žiadaná správa od príslušnej notárky o zmluvných dojednaniach sťažovateľa,

- 19. december 2008 – okresný súd urobil dopyty na peňažné ústavy a tiež na notárku v zmysle záverov z pojednávania,

- 5. január 2009 – prvá banka reagovala na výzvu okresného súdu,
- 12. január 2009 – dopytovaná notárka oznámila, že súhlas právnej zástupkyne sťažovateľa bez splnomocnenia udeleného jej sťažovateľom na podanie takéhoto súhlasu ju nezabavuje povinnosti mlčanlivosti o otázkach týkajúcich sa sťažovateľa,
- 16. január 2009 – ďalšia banka reagovala na výzvu,
- 20. január 2009 – ďalšie dve banky reagovali na výzvu okresného súdu,
- 29. január 2009 – konalo sa pojednávanie, ktoré bolo po vypočutí účastníkov v prítomnosti ich právnych zástupcov odročené na 23. apríl 2009 pre účely predvolania svedkov a opakovania dopytu pre jednu banku,
- 10. február 2009 – okresný súd dopytoval banku,
- 24. február 2009 – banka reagovala na výzvu,
- 4. marec 2009 – právna zástupkyňa navrhovateľky predložila otázky pre notárku týkajúce sa osoby sťažovateľa,
- 18. marec 2009 – okresný súd vyzval právnu zástupkyňu sťažovateľa, aby predložila overený súhlas sťažovateľa pre notárku na poskytnutie údajov o jeho osobe,
- 8. apríl 2009 – okresnému súdu bol doručený požadovaný súhlas sťažovateľa pre notárku (neoverený, pozn.),
- 14. apríl 2009 – okresný súd vyzval príslušnú notárku na poskytnutie informácií o zmluvných dojednaniach sťažovateľa,
- 24. apríl 2009 – okresný súd uzneseniami priznal náhradu nákladov bankám za nimi poskytnuté informácie,
- 23. apríl 2009 – konalo sa pojednávanie, ktoré bolo po vypočutí účastníkov v prítomnosti ich právnych zástupcov odročené na 16. september 2009 pre účely dožiadania notárky, ako aj pre účely dožiadania „americkej pošty“ týkajúcej sa doručovania peňažných prostriedkov navrhovateľkou z USA sťažovateľovi počas jej pracovného pobytu v tejto krajine,
- 27. apríl 2009 – dopytovaná notárka oznámila, že požadované údaje nemôže poskytnúť, pretože písomný súhlas sťažovateľa nie je overený aj napriek tomu, že na to už opakovane upozornila,
- 27. máj 2009 – okresný súd vyzval právnu zástupkyňu navrhovateľky na predloženie „poštových poukázok“ o zasielaní peňazí z USA,

- 1. jún 2009 – notárka poskytla požadované údaje,
- 5. jún 2009 – právna zástupkyňa navrhovateľky oznámila adresu svedkyne v USA a tiež oznámila, že navrhovateľka prostredníctvom svojej dcéry žijúcej v USA požiadala „americkú poštu“ o vydanie potvrdenia v zmysle záverov z pojednávania,
- 10. jún 2009 – navrhovateľka zaslala vyžiadané „poštové poukážky“,
- 30. jún 2009 – okresný súd uznesením pribral do konania prekladateľa z anglického jazyka pre účely prekladu dožiadania (v uznesení je chybné uvedené dátum „30.6.2008“, pozn.),
- 14. august 2009 – okresný súd zaslal dožiadanie ustanovenému prekladateľovi,
- 21. august 2009 – okresnému súdu bolo doručené preložené dožiadanie,
- 26. august 2009 – okresný súd zaslal dožiadanie do USA,
- 16. september 2009 – okresnému súdu bolo doručené vybavené dožiadanie z USA, súčasne sa v neprítomnosti sťažovateľa (prítomný bol iba jeho právny zástupca, pozn.) konalo pojednávanie, ktoré bolo po vypočutí navrhovateľky v prítomnosti právnych zástupcov účastníkov odročené na neurčito pre účely zabezpečenia ďalších listinných dôkazov,
- 19. október 2009 – okresný súd vyžiadal od právnych zástupcov a tiež z obchodného registra predloženie listinných dôkazov,
- 23. október 2009 – okresnému súdu boli z obchodného registra doručené vyžiadané listinné dôkazy,
- 5. november 2009 – právna zástupkyňa navrhovateľky sa vyjadrila k sporu,
- 19. marec 2010 – okresný súd žiadal Vojenský úrad sociálneho zabezpečenia (ďalej len „vojenský úrad“) o poskytnutie informácií o sťažovateľovi,
- 7. apríl 2010 – okresný súd urgoval právnu zástupkyňu sťažovateľa o predloženie žiadanej listiny (súhlas spoločníčky v spoločnosti s účasťou sťažovateľa na poskytnutie údajov od notárky, pozn.),
- 19. apríl 2010 – právna zástupkyňa sťažovateľa oznámila, že nie je v žiadnom právnom vzťahu so spoločníčkou sťažovateľa, a súčasne poukázala na skutočnosť, že všetky právne úkony týkajúce sa obchodnej spoločnosti, ktoré boli spísané notárskou zápisnicou, sa nachádzajú v obchodnom registri, a preto navrhovala pripojiť súvisiaci spis,

- 20. apríl 2010 – okresnému súdu bol od spoločníčky sťažovateľa doručený vyžiadaný súhlas po tom, ako ju kontaktoval sťažovateľ, a súčasne bola okresnému súdu doručená aj správa od vojenského úradu,

- 6. júl 2010 – okresný súd uznesením priznal odmenu prekladateľovi a súčasne ďalším uznesením mu uložil preložiť ďalšiu listinu do anglického jazyka,

- 26. júl 2010 – okresný súd dopytoval vojenský úrad a tiež notárku o doplňujúce informácie,

- 29. júl 2010 – notárka reagovala na výzvu okresného súdu, pričom poukázala už na svoju skoršiu odpoveď, v ktorej uviedla, že nemá vedomosť, či sťažovateľ uzavrel „zmluvu o tichom spoločenstve“, pretože ona overovala iba podpis na listine, a nie jej obsah,

- 30. júl 2010 – prekladateľ sa odvolal proti uzneseniu o priznaní mu odmeny a súčasne predložil ďalší požadovaný preklad,

- 18. august 2010 – vojenský úrad odpovedal na výzvu okresného súdu,

- 30. september 2010 – okresný súd uzneseniami rozhodol o odmene prekladateľa,

- 29. október 2010 – okresný súd nariadil pojednávanie na 7. apríl 2011,

- 30. október 2010 – okresný súd žiadal od notárky a od vojenského úradu doplňujúce informácie (tieto listiny nie sú v spise očíslované – nachádzajú sa medzi čl. 294 a čl. 295, pričom dátumy na nich sú bez časovej postupnosti, najprv je dátum „13.12.2010“, potom „30.9.2010“ a napokon dátum „29.10.2010“, pozn.),

- 28. december 2010 – notárka odpovedala na výzvu okresného súdu (čl. 295),

- 11. január 2011 – vojenský úrad odpovedal na výzvu okresného súdu,

- 7. apríl 2011 – konalo sa pojednávanie, ktoré po vypočutí navrhovateľky v prítomnosti oboch právnych zástupcov bolo odročené na 22. jún 2011 pre účely vyžiadania ďalších listinných dôkazov a predvolania svedka,

- 29. apríl 2011 – okresný súd vyzval na poskytnutie informácií dopravný inšpektorát, notárku a tiež vojenský úrad,

- 16. máj 2011 – notárka oznámila, že na identický dopyt okresného súdu už opakovane odpovedala aj v minulosti, súčasne na výzvu okresného súdu reagoval aj vojenský úrad,

- 17. máj 2011 – dopravný inšpektorát odpovedal na výzvu okresného súdu,

- 15. jún 2011 – právna zástupkyňa navrhovateľky predložila listinné dôkazy,
- 22. jún 2011 - konalo sa pojednávanie, ktoré po vypočutí svedkyne v prítomnosti oboch právnych zástupcov bolo odročené na 13. október 2011 pre účely vyžiadania ďalších listinných dôkazov,
 - 26. august 2011 – okresný súd uznesením uložil vojenskému úradu poriadkovú pokutu 100 € za to, že na jeho výzvu mu neoznámil číslo účtu, na ktoré malo byť sťažovateľovi poukázané odchodné (zo spisu vyplýva, že toto odchodné mu bolo poukázané poštovou poukážkou, a nie na účet, pozn.), súčasne okresný súd vyzval príslušnú banku, príslušnú polikliniku a vojenský úrad na poskytnutie ďalších informácií,
 - 23. september 2011 – okresný súd vyzval notárku na poskytnutie informácií,
 - 3. október 2011 – právna zástupkyňa sťažovateľa ospravedlnila svoju, ako aj sťažovateľovu neúčast' na pojednávaní, pričom súčasne oznámila, že sťažovateľ súhlasí, aby sa konalo v jeho neprítomnosti,
 - 4. október 2011 – dožiadaná poliklinika odpovedala na výzvu okresného súdu,
 - 6. október 2011 – dožiadaná banka i vojenský úrad odpovedali na výzvy okresného súdu,
 - 13. október 2011 – konalo sa pojednávanie, ktoré bolo kvôli neprítomnosti účastníkov odročené na neurčito, a súčasne vojenský úrad žiadal o odpustenie jemu uloženej poriadkovej pokuty,
 - 25. október 2011 – okresný súd uznesením odpustil vojenskému úradu zaplatenie uloženej poriadkovej pokuty, a súčasne okresný súd nariadil pojednávanie na 9. február 2012,
 - 27. október 2011 – vojenský úrad zaslal listinný dôkaz,
 - 15. november 2011 – notárka odpovedala na výzvu okresného súdu,
 - 9. február 2012 – konalo sa pojednávanie, ktoré bolo za prítomnosti navrhovateľky a oboch právnych zástupcov odročené na neurčito pre účely nariadenia znaleckého dokazovania,
 - 13. február 2012 – sťažovateľ sa vyjadril k hodnote majetku v BSM,
 - 22. február 2012 – navrhovateľka sa vyjadrila k hodnote majetku v BSM,

- 2. júl 2012 – okresný súd uznesením nariadil znalecké dokazovanie znalcom z odboru oceňovania nehnuteľností, aby vypracoval znalecký posudok do 60 dní od doručenia mu spisu,

- 17. september 2012 – okresný súd zaslal spis znalcovi,

- 10. október 2012 – okresnému súdu boli doručené tri vypracované znalecké posudky ocenenia troch nehnuteľností (dva domy a jeden byt, pozn.),

- 9. november 2012 – okresný súd uzneseniami rozhodol o znalečnom,

- 26. november 2012 – okresný súd zaslal znalecký posudok na vyjadrenie účastníkom konania,

- 13. december 2012 – navrhovateľka sa vyjadrila k znaleckým posudkom,

- 18. december 2012 – sťažovateľ sa vyjadril k znaleckým posudkom,

- 30. január 2013 – okresný súd nariadil pojednávanie na 24. apríl 2013,

- 24. apríl 2013 – konalo sa pojednávanie, ktoré bolo v prítomnosti oboch právnych zástupcov odročené z dôvodu neprítomnosti zákonnej sudkyne s tým, že právnej zástupkyňi sťažovateľa bolo uložené, aby sa vyjadrila k návrhu navrhovateľky na uzavretie dohody o vyporiadaní BSM s tým, že následne bude posúdená potreba kontrolného znaleckého dokazovania,

- 9. máj 2013 – právna zástupkyňa sťažovateľa sa vyjadrila k návrhu dohody na vyporiadanie BSM predloženej navrhovateľkou s tým, že k nej nepristupujú,

- 18. jún 2013 – okresný súd vyzval právnu zástupkyňu navrhovateľky, aby predložila ďalšie návrhy na dokazovanie,

- 9. august 2013 – okresný súd uznesením nariadil kontrolné znalecké dokazovanie s tým, že znalec mal predložiť znalecký posudok do 60 dní od doručenia mu spisu, pričom okresný súd súčasne uložil sťažovateľovi povinnosť zložiť preddavok na toto znalecké dokazovanie,

- 28. august 2013 – sťažovateľ sa odvolal proti uzneseniu z 9. augusta 2013, proti výroku o uložení mu povinnosti zložiť preddavok na znalecké dokazovanie,

- 20. september 2013 – okresný súd zaslal spis znalcovi,

- 25. november 2013 – okresnému súdu bol doručený kontrolný znalecký posudok,

- 13. december 2013 – okresný súd uznesením rozhodol o znalečnom,

- 30. január 2014 – okresný súd nariadil pojednávanie na 28. máj 2014,

- 5. február 2014 – okresný súd vyzval účastníkov konania na predloženie návrhov na dokazovanie,
- 17. február 2014 – navrhovateľka navrhla v rámci dokazovania vykonať výsluch sťažovateľa,
- 26. máj 2014 – okresný súd oznámil účastníkom zrušenie nariadeného pojednávania z dôvodu práceneschopnosti zákonnej sudkyne,
- 28. máj 2014 – pojednávanie bolo kvôli neprítomnosti zákonnej sudkyne odročené na neurčito,
- 4. september 2014 – konalo sa pojednávanie, ktoré bolo pre účely vyhlásenia rozsudku odročené na 25. september 2014.

III.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručené v čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj právo na prejednanie veci v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 dohovoru, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie

účastníka konania a postup súdu (I. ÚS 41/02). Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

1. V súvislosti s prvým kritériom „*zložitost' veci*“ ústavný súd predmetné konanie, ktorého predmetom je vyporiadanie BSM, nepovažuje za právne zložité (s čím sa stotožnil aj okresný súd, pozn.), pričom existuje dostatočné množstvo stabilizovanej judikatúry všeobecných súdov, ktorá obsahuje aj jednoznačnú metodiku postupu a prerokovania uvedených sporov, takže pri efektívnejšom a sústredenejšom postupe mohol okresný súd v napadnutom konaní postupovať plynulejšie. Pokiaľ ide o skutkovú zložitosť konania, ústavný súd uznáva, že takéto spory sú skutkovo zložitejšie so zvýšenou potrebou dokazovania, pretože je potrebné zistiť nielen okruh vecí patriacich do zaniknutého BSM, ale aj ich hodnotu ku dňu jeho zániku, a zároveň zohľadniť aj viacero skutočností, ktoré vyplývajú z § 150 Občianskeho zákonníka. V danom prípade však nie je možné prisvedčiť obrannej argumentácii okresného súdu, podľa ktorej k predĺženiu konania prispela potreba nariadiť vo veci opakované znalecké dokazovanie, pretože obidva nariadené znalecké dokazovania netrvali spolu viac ako 3 mesiace (prvé znalecké dokazovanie od 17. septembra 2012 – do 10. októbra 2012 a druhé znalecké dokazovanie od 20. septembra 2013 – do 25. novembra 2013, pozn.), takže obidve tieto znalecké dokazovania výraznou mierou neprispeli k predĺženiu viac ako 10 rokov prebiehajúceho konania, resp. nie je možné nimi ospravedlniť zistené nedostatky v postupe okresného súdu.

2. Pokiaľ ide o správanie sťažovateľa ako účastníka posudzovaného konania v procesnom postavení odporcu, ústavný súd nezistil v jeho správaní žiadnu takú skutočnosť, ktorá by prispela k predĺženiu posudzovaného konania, pričom aj samotný okresný súd konštatoval, že „*Nevzhliadol žiadne prietahy, ktoré by spôsobili účastníci konania.*“.

3. Napokon ústavný súd s prihliadnutím na § 100 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, sa zaoberal aj postupom okresného súdu.

Z hľadiska prietáhov v konaní možno podľa ústavného súdu pripočítať na ťarchu okresného súdu obdobie v trvaní viac ako 1 rok a 4 mesiace, a to od 10. septembra 2004, keď boli okresnému súdu doručené všetky vyjadrenia účastníkov konania, do 10. januára 2006, keď okresný súd nariadil vo veci prvé pojednávanie. Okresný súd bol nečinný viac ako 7 mesiacov aj v čase od 20. septembra 2006, keď účastník konania reagoval na výzvu okresného súdu, do 10. mája 2007, keď okresný súd po opakovaných urgenciách sťažovateľa vykonal vo veci ďalší procesný úkon. Okrem toho okresný súd nevykazoval žiadnu procesnú aktivitu ani v období od 24. januára 2008, keď sťažovateľ predložil návrh na dokazovanie, do 6. novembra 2008, keď sa vo veci konalo pojednávanie, t. j. viac ako 9 mesiacov.

Ústavný súd v súvislosti s posudzovaním postupu okresného súdu upriamuje pozornosť na svoju doterajšiu judikatúru, podľa ktorej nielen nečinnosť, ale aj neefektívna (nesústredená) činnosť všeobecného súdu môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, a to v prípade, ak nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, kvôli ktorým sa sťažovateľ obrátil na všeobecný súd, aby o jeho veci rozhodol (obdobne napr. IV. ÚS 380/08, I. ÚS 7/2011).

Okrem zisteného obdobia nečinnosti okresného súdu ústavný súd konštatuje, že z prehľadu procesných úkonov okresného súdu v posudzovanom konaní vyplýva, že postup okresného súdu bol poznačený aj neefektívnou a nesústredenou činnosťou, keď napríklad okresný súd síce 11. septembra 2006 urgoval právnu zástupkyňu sťažovateľa, aby sa vyjadrila k ním zaslanému návrhu navrhovateľky, avšak k tomuto návrhu sa nemohla právna zástupkyňa sťažovateľa adekvátne vyjadriť, pretože jej bol okresným súdom zaslaný bez príloh (20. september 2006), a 27. apríla 2009 dopytovaná notárka opakovane upozornila okresný súd, akými náležitosťami musí disponovať písomný súhlas sťažovateľa, aby mohla poskytnúť požadované údaje. Tiež napríklad 29. júla 2010 a 16. mája 2011 notárka okresnému súdu oznámila, že ním požadované informácie mu už raz poskytla. Príkladom nesústredenej činnosti okresného súdu je napríklad aj uloženie poriadkovej pokuty dopytovanému vojenskému úradu uznesením z 26. augusta 2011, ktorá mala byť uložená z dôvodu, že vojenský úrad neoznámil okresnému súdu ním požadované číslo účtu,

na ktorý malo byť sťažovateľovi poukázané odchodné, pričom ale zo spisu vyplývalo, že toto odchodné mu malo byť zaslané poštovou poukážkou, a nie na číslo účtu, v dôsledku čoho napokon okresný súd aj prehodnotil svoje rozhodnutie a 25. októbra 2011 uznesením zaplatenie uloženej poriadkovej pokuty odpustil.

Pokiaľ okresný súd odôvodňoval stav konania „*pracovnou zaťaženosťou a personálnymi zmenami v osobe zákonného sudcu*“, ústavný súd poukazuje na svoju konštantnú judikatúru, podľa ktorej (napr. I. ÚS 127/04, II. ÚS 311/06) nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť konanie, ako aj skutočnosť, že Slovenská republika nevie alebo nemôže v čase konania zabezpečiť primeraný počet sudcov alebo ďalších pracovníkov na súde, ktorý oprávnený subjekt požiadal o odstránenie svojej právnej neistoty, nemôžu byť dôvodom na zmarenie uplatnenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a v konečnom dôsledku nezbavujú štát zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné prietahy v súdnom konaní.

Vzhľadom na uvedené zistenia ústavný súd dospel k záveru, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 280/04 došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva na prejednanie jeho záležitostí v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru, tak ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto rozhodnutia.

IV.

4. Vzhľadom na nález ústavného súdu č. k. IV. ÚS 124/2014-30 z 19. júna 2014, ktorým ústavný súd vo výroku tohto rozhodnutia v bode 2 prikázal okresnému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať vo veci vedenej pod sp. zn. 9 C 280/04 bez zbytočných prietáhov, v tomto konaní to už duplicitne nemusel urobiť, preto v tejto časti návrhu sťažovateľa nevyhovelo.

5. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľ sa domáhal priznania primeraného finančného zadosťučinenia v sume 7 000 €.

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitostí v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je pre sťažovateľa dostatočným zadosťučinením. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať sťažovateľovi aj finančné zadosťučinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti s prihliadnutím na všetky okolnosti prípadu považuje za primerané v sume 4 000 €, tak ako to je uvedené v bode 3 výroku tohto rozhodnutia.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil (v danom prípade okresný súd), je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu ústavného súdu.

6. Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde) úhradu trov konania z dôvodu jeho právneho zastúpenia advokátkou, ktorá si uplatnila nárok na ich úhradu.

Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľa ústavný súd vychádzal z príslušných ustanovení vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Základná sadzba odmeny (§ 11 ods. 3 vyhlášky) za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2014 je 134 € a hodnota režijného paušálu je 8,04 €.

S poukazom na výsledok konania vznikol sťažovateľovi nárok na úhradu trov za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2014 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie sťažnosti ústavnému súdu) v celkovej sume 284,08 € vrátane režijného paušálu (bez DPH, pretože právna zástupkyňa nepredložila osvedčenie platcu DPH, pozn.), pričom ústavný súd

nepriznal sťažovateľovi nárok na úhradu trov za jeden úkon právnej služby v roku 2014, a to za vyjadrenie k prijatej sťažnosti, pretože v tomto vyjadrení právna zástupkyňa neuviedla žiadne nové skutočnosti podstatné pre rozhodnutie vo veci porušenia práv sťažovateľa. Vzhľadom na uvedené tak ústavný súd priznal sťažovateľovi úhradu trov konania, tak ako to je uvedené v bode 4 výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. septembra 2014